

MR. BULLYING

Primer i segon d'ESO

INTRODUCCIÓ PER AL DOCENT. LA MARGINACIÓ ESCOLAR.

El “bullying” o assetjament escolar s’ha convertit en un tema d’actualitat. Aquest fenomen no és nou, però ara s’està produint una consciència social per tal de prevenir aquest problema o de cercar-hi solucions efectives quan ja s’ha donat.

L’aula és un escenari social, amb uns actors (alumnes i professor) que interaccionen durant moltes hores cada dia i on cadascú busca un paper a la seva mida. Cada alumne es comporta a classe interpretant un paper que li permeti realitzar-se de manera satisfactòria, “ser algú” en aquella classe. Els alumnes que mitjançant rols acadèmics no ho aconsegueixen tendeixen a desenvolupar rols alternatius, que sovint interfereixen en el desenvolupament de la classe o que tenen com a objectiu l’assetjament verbal o físic envers uns altres companys. En la tria del rol intervenen tant factors psicològics individuals com de l’entorn (família i escola). Per tant, davant un conflicte de marginació escolar, la intervenció ha de ser global i ha d’implicar família i escola, en definitiva tothom qui interacciona amb l’alumne.

Quan en la repartició de rols a la classe hi ha alumnes que s’aprofiten dels més vulnerables centrant-se en un tret físic, psicològic, d’habilitat, d’aptituds, etc. per afirmar la seva superioritat (que en el fons no és sinó una inferioritat encoberta), reaccionen amb agressivitat o crueltat envers un altre. Normalment l’alumne marginador no ho fa en solitari, sinó que necessita d’una comparsa, uns companys amb personalitat feble que, per por de ser ells les víctimes, li segueixen el joc.

Per tant, analitzar els rols que es donen a la classe, per tal de poder intervenir sobre ells, reconduintels que siguin pertorbadors i potenciant els que ajudin a mantenir una convivència positiva, serà molt beneficiós, tant individualment per als alumnes com per a la millora del clima de l’aula. La informació resultant d’aquesta anàlisi serà molt útil a l’hora de formar grups de treball, jocs, etc. que ajudaran a compensar i a modificar comportaments negatius.

SINOPSI I PERSONATGES

A. Sinopsi

La Marta és una noia afable, que estudia ESO, arriba nova a un institut on de seguida s'adapta, fa força amigues i amics i treu bones notes. Hi ha una altra noia de l'institut, però, a qui la Marta no li cau gaire simpàtica. La Laura comença a inventar bromes sobre la Marta, a dir a les seves amigues que la Marta les critica, a convèncer un noi de l'institut per fer-li bromes pesades a la nouvinguda...

B. Personatges

Amb uns quants personatges, la companyia de teatre ens ofereix una mostra prou representativa dels principals rols que es donen a la classe quan es produeix una situació de marginació escolar:

La Marta és una noia acadèmicament brillant, simpàtica i extravertida, amb facilitat per fer amigues i amics, innocent i disposada a ajudar els altres.

La Laura és una noia insegura, que té problemes a casa i se sent molesta quan altres persones acaparen més atenció a l'institut que ella.

En Xavier és un estudiant de l'institut. En principi no vol ferir a ningú, però es deixa convèncer per la Laura per fer una broma a la Marta, pensant que no és tan greu.

La Susanna, la Lourdes i la Gisela són amigues de la Marta, però deixen de ser-ho quan la Laura inventa històries sobre la Marta. Opten per creure una història que no han vist ni sentit, en comptes de parlar directament amb la Marta i abordar el problema.

PROPOSTES D'ACTIVITATS PRÈVIES AMB ELS ALUMNES.

Diferents propostes per treballar un o més aspectes que incideixen en un bon autoconcepte i una autoestima positiva.

1. Treballar l'autoestima

Cada persona pot fer coses diferents. Saber-se una persona única i original permet ser un mateix, expressar-se tal com s'és, escoltar-se, imaginar i crear. Qui posseeix una bona autoestima pot valorar-se com a persona diferent i assumir els riscos i les frustracions com a oportunitats per aprendre a créixer.

a) Tots som diferents. Ens escoltem i ens coneixem millor.

Es distribueixen els alumnes per parelles. A un senyal, un dels dos membres iniciarà un monòleg parlant de coses positives sobre ell mateix, per exemple:

- El que m'agrada de mi és... (la meva simpatia, els meus ulls, que sóc tranquil..)
- Sóc capaç de (córrer molt, fer molt ràpid els problemes de matemàtiques...)
- A mi m'agradaria poder... (dibuixar millor, llegir més ràpid...)

A un altre senyal, canvia l'interlocutor. L'activitat ha de durar uns 10 minuts. Quan passi el temps, per parelles, cadascú exposarà què és el que ha conegut del seu company. En finalitzar l'activitat, seuran i respondran en un full preguntes com aquestes:

- M'he sentit escoltat pel meu company?
- Què he descobert de mi mateix?
- Que he sentit quan el meu company em parlava d'ell?
- I quan el meu company ha explicat el que ha escoltat de mi?

b) No tots podem fer les mateixes coses. Activitat per valorar el propi cos i les capacitats personals i per adonar-nos de les possibilitats dels altres.

Diàleg sobre les accions que duem a terme cada dia (pentinar-nos, caminar, rentar-nos les dents, escriure...) i quines parts del cos hi intervenen.

Per parelles, immobilitzar amb benes una articulació del company -canell, genoll, turmell, dits...- El professor o professora anirà dient accions que han de realitzar en les quals estiguin implicades les articulacions embenades, per tal que s'adonin de les dificultats que suposa tenir una limitació física.

Seria positiu que cada alumne pogués experimentar amb la immobilització de diverses articulacions. Conversa al voltant de preguntes similars a les següents:

- Quines coses has descobert avui del teu cos?
- Pensa en les coses que pots fer normalment i que avui t'han costat tant de fer.
- Podem fer tots les mateixes coses?

c) No tots opinem igual ni ens agraden les mateixes coses. Valorar la importància de tenir una opinió pròpia sobre un tema, però escoltant i respectant les opinions alienes.

Escriure en un full què és el que ens agrada i el que no ens agrada de les diferents assignatures (matemàtiques, plàstica, educació física, música...), per exemple:

ASSIGNATURES	M'AGRADA	NO M'AGRADA
ED. FISICA	Els jocs	Saltar el plinton
MÚSICA	Cantar	Tocar la flauta
PLÀSTICA		
MATEMÀTIQUES		
ANGLÈS		

Comentar els resultats obtinguts i fer-los adonar que normalment les coses que no ens agraden acostumen a ser les que ens suposen dificultats per realitzar-les. També convé fer-los veure que les habilitats estan repartides entre les persones: ni tothom té facilitat per fer-ho tot bé, ni dificultat per fer-ho tot malament.

2. Cercar solucions positives: cares tristes / cares alegres. Podem relativitzar els problemes i treure'n conseqüències positives, si hi posem voluntat

Material:

- Folis amb una cara dibuixada amb expressió alegre
- Folis amb una cara dibuixada amb expressió trista

Es distribueixen els alumnes per parelles, de manera que cada parella estigui formada per un alumne amb una cara alegre i un altre amb una cara trista. El professor plantejarà diferents situacions problemàtiques i cada alumne aportarà la valoració positiva o negativa del fet, i ho recollirà en un quadre. EXEMPLE:

SITUACIÓ	EMOCIÓ	PENSAMENT
Els companys no em diuen de quedar amb ells.	Negativa	Ningú no m'estima.
	Positiva	Segur que no saben tot el que els hi puc aportar.
Els pares no em deixen jugar a la Play-Station.	Negativa	Em volen fer la guitza.
	Positiva	Potser si faig primer els deures els podré convèncer.
S'ha escapat el meu ocell.	Negativa	Es morirà de gana.
	Positiva	Els ocells són molt llestos, s'espavilarà.

Després, fer un diàleg i parlar dels pensaments positius i negatius que han generat els mateixos fets, i pensar com ens sentim més feliços, si quan tenim un pensament negatiu o quan en tenim un de positiu.

3. Presentació de l'obra Mr.Bullying

En aquest punt, feu una breu sinopsi de l'obra, donant unes pinzellades sobre els personatges que hi surten. Centreu-vos en la problemàtica de Marta amb els seus companys de classe. Crear un diàleg amb els alumnes a través de preguntes com:

- Creieu que la Marta es troba a gust a la seva classe?

.....

.....

.....

- Què hauria de passar perquè se sentís més feliç?

.....

.....

.....

- Què penseu que haurien de fer els seus companys/-es?

.....

.....

.....

- Per què penseu que la Laura es fica amb la Marta?

.....

.....

.....

- Què podria fer la Marta per sentir-se més a gust?

.....

.....

.....

- Penseu que les noies que inicialment eren amigues de la Marta la poden ajudar?

.....

.....

.....

Per tal que els alumnes s'adonin que els problemes que té la Marta es poden donar també a la seva classe, es pot crear la **BÚSTIA DE LES QUEIXES**. Durant el temps que duri el treball previi el posterior a l'obra els alumnes poden posar les queixes sobre problemes que hagin tingut amb algun company, però sense posar-hi el nom (ex. uns nens no m'han deixat jugar a futbol,etc.). El dia de tutoria, el professor o professora llegeix les queixes i els ajuda a reflexionar sobre la manera d'evitar els problemes o a cercar-hi solucions positives quan ja s'han donat.

4. La representació.

Respon les següents preguntes:

a) Quants personatges apareixen a l'obra? Quantes actius la representen?

.....

.....

.....

b) Com van vestits els personatges?

.....

.....

.....

.....

.....

c) Quina és l'escena que més t'ha agradat? Per què?

.....

.....

.....

.....

.....

d) En quins llocs succeeix la història?

.....

.....

.....

e) Com es representen aquests llocs? Quines coses hi ha a l'escenari?

.....

.....

.....

.....

f) Utilitzen objectes, els actors? Quins?

.....

.....

.....

.....

.....

5. Àrea de música

Per grups, inventar una cançó. Cada estrofa parlarà d'un dels membres del grup, sempre en positiu. Procurar que els grups siguin heterogenis i que no estiguin formats només per alumnes que són molt amics i es coneixen bé.

6. Reflexió després de la representació.

a) Digues una acció positiva o negativa que hagi fet cada personatge:

- Laura

.....

.....

.....

- Marta

.....

.....

.....

- Javier

.....

.....

.....

b) Quina escena t'ha agradat més? Per què?

.....

.....

.....

c) Alguna vegada t'ha passat un problema semblant al de la Marta?

.....

.....

.....

d) Com podem ajudar un/-a company/-a que se sent sol/-a?

.....

.....

.....

7. Activitat final.

Camineu lliurement per l'aula i, a un senyal, fer parelles. Cada membre de la parella dirà una característica positiva de l'altre membre. Feu-ho tantes vegades com sigui necessari perquè tothom pugui dir quelcom positiu dels altres.

transeduca